

Αριθμός					201/2018
ΤΟ	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ	ΤΟΥ	ΑΡΕΙΟΥ	ΠΑΓΟΥ	
Δ΄	Πολιτικό			Τμήμα	
<p>Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δημητρούλα Υφαντή, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Ειρήνη Καλού και Σοφία Ντάντου, Αρεοπαγίτες.</p> <p>Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 17 Νοεμβρίου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:</p> <p>Των αναιρεσιόντων: 1) Χ. Α. - Μ. του Α. και 2) Ι. Τ. του Α., κατοίκων ..., οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Κωνσταντίνο Λουίζο με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.</p> <p>Των αναιρεσιβλήτων: 1) Α. Μ. του Γ., κατοίκου ... και 2) αλλοδαπής ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρείας με την επωνυμία "... Α/Σ", που εδρεύει στη ... και εκπροσωπείται νόμιμα, διατηρεί υποκατάστημα στην Ελλάδα (... ...) και εκπροσωπείται από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "... ΑΕ", που εδρεύει στο ... και εκπροσωπείται νόμιμα, εκ των οποίων ο 1ος παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Καρπιδάκη και η 2η εκπροσωπήθηκε από τον ίδιο πληρεξούσιο δικηγόρο της Γεώργιο Καρπιδάκη, που δεν κατέθεσε προτάσεις.</p> <p>Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 24-9-2012 αγωγή του 1ου των ήδη αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών και συνεκδικάστηκε με την από 8-10-2013 αγωγή των ήδη αναιρεσιόντων.</p> <p>Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 3530/2014 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 2287/2016 του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.</p> <p>Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητούν οι αναιρεσιόντες με την από 27-10-2016 αίτησή τους.</p> <p>Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, με Εισηγητή τον Αρεοπαγίτη Χαράλαμπο Καλαματιανό, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω.</p> <p>Ο πληρεξούσιος των αναιρεσιβλήτων ζήτησε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.</p>					
ΣΚΕΦΘΗΚΕ	ΣΥΜΦΩΝΑ	ΜΕ	ΤΟ	ΝΟΜΟ	
<p>Κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 559 αρ. 19 Κ.Πολ.Δ., η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση όταν στο αιτιολογικό που συνιστά την ελάχισσωνα πρόταση του δικανικού συλλογισμού δεν αναφέρονται καθόλου ή αναφέρονται ανεπαρκώς ή αντιφατικώς τα πραγματικά περιστατικά στα οποία το δικαστήριο της ουσίας στήριξε την κρίση του επί ζητήματος με ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και έτσι δεν μπορεί να ελεγχθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση συνέτρεχαν οι όροι του κανόνα ουσιαστικού δικαίου που δεν</p>					

εφαρμόστηκε ή δεν συνέτρεχαν οι όροι εκείνου που εφαρμόστηκε. Ιδρύεται, δηλαδή, ο λόγος αυτός αναίρεσης, όταν από τις παραδοχές της απόφασης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν παραβιάστηκε ή όχι ουσιαστική διάταξη νόμου. Αναφέρεται σε πλημμέλειες αναγόμενες στη διατύπωση του αποδεικτικού πορίσματος και δεν ιδρύεται όταν υπάρχουν ελλείψεις που ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα στην ανάλυση, στάθμιση και αξιολόγηση αυτών και στην αιτιολόγηση του πορίσματος που έχει εξαχθεί από αυτές, αρκεί τούτο να εκτίθεται πλήρως, σαφώς και χωρίς αντιφάσεις (Ολ.ΑΠ 24/1992). Περαιτέρω, Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 297, 298, 330 και 914 ΑΚ συνάγεται ότι προϋπόθεση της ευθύνης για αποζημίωση από αδικοπραξία είναι η υπαιτιότητα του υπόχρεου, η οποία υπάρχει και στην περίπτωση της αμέλειας δηλαδή όταν δεν καταβάλλεται η επιμέλεια που απαιτείται στις συναλλαγές, η παράνομη συμπεριφορά του υπόχρεου σε αποζημίωση έναντι εκείνου που ζημιώθηκε και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς και της ζημίας. Η παράνομη συμπεριφορά ως όρος της αδικοπραξίας, μπορεί να συνίσταται όχι μόνο σε θετική πράξη αλλά και σε παράλειψη, εφόσον στην τελευταία αυτή περίπτωση εκείνος που υπέπεσε στην παράλειψη ήταν υποχρεωμένος σε πράξη από το νόμο ή τη δικαιοπραξία είτε από την καλή πίστη και την κρατούσα κοινωνική αντίληψη. Αιτιώδης δε συνάφεια υπάρχει, όταν η πράξη ή η παράλειψη του ευθυνόμενου προσώπου ήταν κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας ικανή και μπορούσε αντικειμενικά να επιφέρει κατά τη συνηθισμένη και κανονική πορεία των πραγμάτων το επιζήμιο αποτέλεσμα. Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε κυριαρχικώς ως αποδειχθέντα επιτρέπουν το συμπέρασμα να θεωρηθεί κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας ορισμένο γεγονός ως πρόσφορη αιτία της ζημίας υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, γιατί είναι κρίση νομική αναγόμενη στην ορθή ή μη υπαγωγή από το δικαστήριο της ουσίας των διδαγμάτων της κοινής πείρας στην αόριστη νομική έννοια της αιτιώδους συνάφειας, η ευθεία ή εκ πλαγίου παράβαση των οποίων ιδρύει, αντίστοιχα, τους αναιρετικούς λόγους του άρθρου 559 αριθ. 1 και 19 Κ.Πολ.Δ. Αντίθετα η κρίση ότι η πράξη ή η παράλειψη υπήρξε ένας από τους αναγκαίους όρους του αποτελέσματος αφορά πράγματα και δεν ελέγχεται ακυρωτικώς. Επίσης, οι έννοιες της αμέλειας και της συνυπαιτιότητας είναι νομικές και επομένως η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς τη συνδρομή ή όχι συντρέχοντος πταίσματος του ζημιωθέντος κατά την επέλευση της ζημίας, υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου ως προς το εάν τα περιστατικά, που το δικαστήριο της ουσίας δέχεται ανελέγκτως ως αποδειχθέντα, συγκροτούν την έννοια του συντρέχοντος πταίσματος. Αντιθέτως, ο καθορισμός της βαρύτητας του πταίσματος και του ποσοστού, κατά το οποίο πρέπει να μειωθεί η αποζημίωση, αφορά εκτίμηση πραγμάτων, που δεν ελέγχεται ακυρωτικώς. Τα πιο πάνω έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση του άρθρου 10 του ν. ΓΠΝ/1911, ως προς την υπαιτιότητα των οδηγών των συγκρουσθέντων αυτοκινήτων, κατά το οποίο είναι εφαρμοστέα η διάταξη του άρθρου 914 ΑΚ. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 300 ΑΚ, η οποία εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση ζημίας και επομένως και σε αυτή από αδικοπραξία των άρθρων 914 επ. ΑΚ προκύπτει, ότι όταν στη γένεση ή στην επέλευση της ζημίας συντέλεσε και πταίσμα του ζημιωθέντος, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 330 ΑΚ, το δικαστήριο της ουσίας μπορεί κατά την ελεύθερη κρίση του, αφού σταθμίσει τις περιστάσεις και ιδιαίτερα το βαθμό του πταίσματος του ζημιωθέντος και του ζημιώσαντος, να μην επιδικάσει αποζημίωση ή να μειώσει το ποσό αυτής. Σε κάθε

περίπτωση η παράβαση των διατάξεων του ΚΟΚ δεν θεμελιώνει αυτή καθαυτή υπαιτιότητα στην επέλευση του αυτοκινητικού ατυχήματος, αποτελεί όμως στοιχείο η στάθμιση του οποίου από το δικαστήριο της ουσίας κρίνεται σε σχέση με την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συγκεκριμένης πράξεως και του επελθόντος αποτελέσματος. Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για τη συνδρομή ή όχι πταίσματος του ζημιωθέντος είναι κρίση σχετική με νομική έννοια κατά τα προεκτεθέντα και υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο κατά τις διατάξεις των άρθρων 559 αριθ. 1 και 19 Κ.Πολ.Δ. Εξάλλου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 εδαφ. β' και γ' του ν. 2696/1999 (ΚΟΚ) "1. Οι οδηγοί των οδικών οχημάτων υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις πιο κάτω ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών ρύθμισης της κυκλοφορίας, εκτός αν η ρύθμιση αυτή γίνεται από τροχονόμο κατά διάφορο τρόπο.... β) Ερυθρό σταθερό φως κυκλικής μορφής: Ο οδηγός υποχρεούται να σταματήσει προ της ειδικής γραμμής διακοπής αυτής ή, αν δεν υπάρχει τέτοια, σε αρκετή απόσταση από το σηματοδότη, ώστε η σηματοδότηση να είναι σε αυτόν ευχερώς ορατή, να παραμένει δε σε στάση μέχρις ότου ανάψει το πράσινο φως. Επίσης υποχρεούται να μην εισέρχεται στον οδικό κόμβο ούτε να κινείται πάνω στις διαβάσεις πεζών, εάν ο σηματοδότης είναι τοποθετημένος στο μέσο ή στην απέναντι πλευρά του κόμβου. γ) Κίτρινο σταθερό φως κυκλικής μορφής: Ο οδηγός υποχρεούται να σταματήσει, όπως και προ ερυθρού φωτός, εκτός αν βρίσκεται τόσο κοντά στο σηματοδότη, ώστε να μην μπορεί να κάμει αυτό ασφαλώς". Κατά τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 του ίδιου νόμου "Οι οδηγοί υποχρεούνται να οδηγούν με σύνεση και με διαρκώς τεταμένη την προσοχή...". Τέλος, κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 1, 4 και 6 του ως άνω νόμου "1. Ο οδηγός που πλησιάζει σε ισόπεδο οδικό κόμβο υποχρεούται να καταβάλλει ιδιαίτερη προσοχή για να μην προκαλέσει επί του κόμβου κίνδυνο ή παρακώλυση της κυκλοφορίας, ρυθμίζοντας την ταχύτητα του οχήματός του, ώστε να μπορεί να διακόψει την πορεία αυτού, για να διέλθουν τα οχήματα που έχουν προτεραιότητα... 4. Στους κόμβους η προτεραιότητα ορίζεται με κατάλληλη σήμανση.... 6. Οι ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών κυκλοφορίας υπερισχύουν των ενδείξεων των πινακίδων σήμανσης, οι οποίες καθορίζουν την προτεραιότητα". Στην προκειμένη περίπτωση συνεκδικάσθησαν πρωτόδικα αγωγή των αναιρεσειόντων κατά των αναιρεσιβλήτων και αγωγή του πρώτου των αναιρεσιβλήτων και κατά της, μη διαδίκου στην αναιρετική δίκη, ..., οι οποίες έγιναν εν μέρει δεκτές και επιδικάσθησαν στους ενάγοντες τα διαλαμβανόμενα σ' αυτή ποσά, ως αποζημιώσεις και χρηματικές ικανοποιήσεις, για τη ζημία και την ηθική βλάβη που υπέστησαν από το αυτοκινητικό ατύχημα, στο οποίο ενεπλάκησαν δύο μοτοσικλέτες, η πρώτη με οδηγό και ιδιοκτήτη τον πρώτο των αναιρεσειόντων (και συνεπιβαίνουσα την δεύτερη τούτων) και η δεύτερη, ασφαλισμένη για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων στην δεύτερη αναιρεσιβλήτη, με οδηγό τον κύριο αυτής πρώτο αναιρεσιβλήτη, οι οποίοι κρίθηκαν συνυπαίτιοι. Το Εφετείο, που δίκασε τις αντίθετες εφέσεις, με την προσβαλλόμενη απόφαση απέρριψε κατ' ουσίαν την έφεση των αναιρεσειόντων, δέχθηκε κατ' ουσίαν την έφεση των αναιρεσιβλήτων, εξαφάνισε την πρωτόδικη, κράτησε την υπόθεση και, δικάζοντάς την, απέρριψε την αγωγή των αναιρεσειόντων και δέχθηκε εν μέρει την αγωγή του πρώτου των αναιρεσιβλήτων. Όπως προκύπτει δε από την επισκόπηση της αναιρεσιβαλλομένης, δέχθηκε κατά την ανέλεγκτη αναιρετικά κρίση του, ως αποδειχθέντα, αναφορικά με τα κρίσιμα και ουσιώδη ζητήματα της υπαιτιότητας των δύο οδηγών των μοτοσικλετών, καθώς και της ύπαρξης ή

μη αιτιώδους συναφείας μεταξύ της συμπεριφοράς ενός εκάστου και του επελθόντος ζημιογόνου αποτελέσματος, τα εξής πραγματικά περιστατικά: "Στις 21-4-2012 και περί ώρα 17.15' ο ενάγων της 1ης αγωγής - πρώτος εναγόμενος της 2ης, οδηγώντας την υπ' αριθ. κυκλοφ. ... δίκυκλη μοτοσυκλέτα, ιδιοκτησίας του, η οποία ήταν ασφαλισμένη για την έναντι τρίτων αστική ευθύνη στη δεύτερη εναγομένη της 2ης αγωγής, εκινείτο επί της οδού ... στο ..., με κατεύθυνση από το Ν. Ηράκλειο προς το Χαλάνδρι. Η οδός ... είναι διπλής κατεύθυνσης, με δύο λωρίδες κυκλοφορίας στο ρεύμα προς το Χαλάνδρι συν μία επιπλέον για τα πραγματοποιούντα αριστερή στροφή προς την Πεύκη οχήματα, έχει πλάτος οδοστρώματος 10,80 μέτρα στο ρεύμα προς το Χαλάνδρι και είναι ευθεία, το όριο δε ταχύτητας είναι 50 χιλιόμετρα ανά ώρα, ως κατοικημένη περιοχή, σύμφωνα με τη συνταχθείσα έκθεση αυτοψίας τροχαίου ατυχήματος. Στον ίδιο τόπο και χρόνο ο πρώτος ενάγων της 2ης αγωγής, οδηγώντας την υπ' αριθ. κυκλοφ. ... δίκυκλη μοτοσυκλέτα, ιδιοκτησίας του, η οποία ήταν ασφαλισμένη για την έναντι τρίτων αστική ευθύνη στην εναγομένη της 1ης αγωγής, και με συνεπιβαίνουσα τη δεύτερη ενάγουσα της ίδιας αγωγής, εκινείτο επί της παράλληλης οδού της Λεωφόρου Κύμης, με κατεύθυνση από την Πεύκη προς το Γαλάτσι. Η προαναφερθείσα παράλληλη της Λεωφόρου Κύμης οδός είναι διπλής κατεύθυνσης, με τρεις λωρίδες κυκλοφορίας, μία προς το Γαλάτσι, μία δεξιόστροφη προς το Ν. Ηράκλειο και μία αριστερόστροφη προς το Χαλάνδρι, έχει πλάτος οδοστρώματος 9,00 μέτρα στο ρεύμα προς το Γαλάτσι και είναι ευθεία. Στη διασταύρωση των ως άνω οδών η κυκλοφορία των οχημάτων ρυθμίζεται με φωτεινούς σηματοδότες, οι οποίοι, κατά τον χρόνο του ενδίκου ατυχήματος, λειτουργούσαν κανονικά. Όταν ο φωτεινός σηματοδότης για τα κινούμενα στην οδό ... οχήματα δείχνει πράσινο σταθερό φως κυκλικής μορφής, ο φωτεινός σηματοδότης για τα κινούμενα στην παράλληλη της Λεωφόρου Κύμης οδό οχήματα δείχνει ερυθρό και αντιστρόφως. Όταν ο ενάγων της 1ης αγωγής έφθασε στη διασταύρωση της ως άνω οδού ... με την παράλληλη της Λεωφόρου Κύμης οδό, η ένδειξη του φωτεινού σηματοδότη, που υπήρχε στην πορεία του, τράπηκε από πράσινο σταθερό φως κυκλικής μορφής σε κίτρινο σταθερό φως κυκλικής μορφής, αλλά ο ίδιος συνέχισε, διότι ευρίσκετο τόσο κοντά στο σηματοδότη, που δεν μπορούσε να σταματήσει ασφαλώς (άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ' Κ.Ο.Κ.). Σε απόσταση 10 μέτρων περίπου από τη διασταύρωση επέπεσε επί της δίκυκλης μοτοσυκλέτας που οδηγούσε ο πρώτος ενάγων της 2ης αγωγής, που παρεμβλήθηκε της πορείας του, διότι ο τελευταίος ξεκίνησε από το φωτεινό σηματοδότη που ευρίσκετο επί της παράλληλης οδού της Λεωφόρου Κύμης όταν η ένδειξη για τους πεζούς τράπηκε σε ερυθρό σταθερό φως με σύμβολο άτομο σε στάση, προκειμένου να διασχίσει την οδό ... και να συνεχίσει προς το Γαλάτσι, παραβιάζοντας, όμως, με τον τρόπο αυτό το σηματοδότη που υπήρχε στην πορεία του, ο οποίος έδειχνε ακόμη ερυθρό σταθερό φως κυκλικής μορφής για τα οχήματα, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό των επιβαινόντων στην υπ' αριθμ. κυκλοφ. ... μοτοσυκλέτα εναγόντων της 2ης αγωγής και την πρόκληση βλαβών της δύο μοτοσυκλέτες. Οι ως άνω συνθήκες υπό τις οποίες έλαβε χώρα η σύγκρουση των ως άνω δίκυκλων μοτοσυκλετών προκύπτουν από τη συνεκτίμηση των στοιχείων της προανακριτικής δικογραφίας και ίδια από την έκθεση αυτοψίας και το συνημμένο σε αυτή σχεδιάγραμμα, σε συνδυασμό με τις προανακριτικές ένορκες καταθέσεις των αυτοπτών μαρτύρων Σ. Κ. και Σ. Κ., οδηγών σταματημένων στον ίδιο σηματοδότη με τον πρώτο ενάγοντα της 2ης αγωγής οχημάτων και όπισθεν αυτού, οι οποίοι κατηγορηματικά κατέθεσαν ότι ο τελευταίος εκκίνησε από το φωτεινό σηματοδότη

της παράλληλης της Λεωφόρου Κύμης οδού, στον οποίο ήταν σταματημένος, όταν η ένδειξη για τους πεζούς τράπηκε σε ερυθρό σταθερό φως. Η αλλαγή, όμως, αυτή, σύμφωνα με την από 27-9-2015 τεχνική έκθεση του Ε. Κ., μηχανολόγου μηχανικού, που προσκομίζουν οι ενάγοντες της 2ης αγωγής, προηγείται της αλλαγής του σηματοδότη για τα οχήματα κατά οκτώ (8) δευτερόλεπτα. Ο χρόνος αυτός των οκτώ δευτερολέπτων ήταν, σύμφωνα με την ίδια τεχνική έκθεση, υπεραρκετός ώστε ο πρώτος ενάγων της 2ης αγωγής, οδηγώντας την προαναφερθείσα δίκυκλη μοτοσυκλέτα του και με συνεπιβαίνουσα τη δεύτερη ενάγουσα, να φθάσει στο σημείο σύγκρουσης των δύο μοτοσυκλετών, το οποίο απέχει περί τα 21 μέτρα από το σημείο εκκίνησης, εφόσον, σύμφωνα με τον προαναφερθέντα τεχνικό σύμβουλο των εναγόντων της 2ης αγωγής, Ε. Κ., που πραγματοποίησε αυτοψία στον τόπο του ατυχήματος και δοκιμή, με μοτοσυκλέτα ακριβώς ίδιου τύπου και παλαιότητας με αυτή του ενάγοντος της 2ης αγωγής στην οποία επέβαιναν δύο άτομα, η δίκυκλη μοτοσυκλέτα του πρώτου ενάγοντος της 2ης αγωγής χρειαζόταν πέντε (5) δευτερόλεπτα για να διανύσει την απόσταση των 21 μέτρων από το σημείο εκκίνησής της έως το σημείο σύγκρουσης (σελ. 5 της έκθεσης). Χαρακτηριστικά ο ορισθείς από τους ενάγοντες της 2ης αγωγής τεχνικός σύμβουλος αναγράφει στην προσκομισθείσα έκθεσή του ότι: "Συνεπώς μόνον αν η 1η μοτοσυκλέτα (σημ. του πρώτου ενάγοντος της 2ης αγωγής) ξεκινούσε πάνω από 5 δευτερόλεπτα πριν ανάψει πράσινο στην πορεία της θα μπορούσε να συμβεί το ατύχημα, αλλά και στην περίπτωση αυτή η 2η μοτοσυκλέτα (σημ. του ενάγοντος της 1ης αγωγής) θα έπρεπε να έχει περάσει οριακά στο τέλος του πορτοκαλί στην πορεία της". Από τα προαναφερθέντα πραγματικά περιστατικά, επομένως, προέκυψε ότι ο πρώτος ενάγων της 2ης αγωγής ξεκίνησε οκτώ (8) δευτερόλεπτα πριν ο φωτεινός σηματοδότης για τα οχήματα τραπεί σε πράσινο και, εφόσον απαιτούνταν πέντε (5) δευτερόλεπτα για να φτάσει στο σημείο σύγκρουσης, ο ενάγων της 1ης αγωγής, δεδομένου ότι σε διασταύρωση η ρύθμιση των σηματοδοτών γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε τότε μόνο ανάβει πράσινο, όταν για τα αυτοκίνητα της άλλης οδού ο σηματοδότης γίνει ερυθρός και αντιστρόφως (Αθ. Κρητικού, Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας, έκδοση 2009, άρθρο 6, αριθμ. 11), πέρασε το σημείο όπου ευρίσκετο ο φωτεινός σηματοδότης της πορείας του τη στιγμή ακριβώς που τρεπόταν από πράσινο σε πορτοκαλί και θα τρεπόταν σε ερυθρό μετά την πάροδο τριών (3) δευτερολέπτων, σύμφωνα με την ως άνω τεχνική έκθεση, ώστε βάσιμα να υποστηρίζει ότι δεν μπορούσε να σταματήσει στη διασταύρωση με ασφάλεια, χρειάστηκε δε λιγότερο από ένα (1) δευτερόλεπτο για να φθάσει στο σημείο σύγκρουσης, λαμβανομένου υπόψη ότι η ταχύτητά του ήταν περί τα 50 χλμ./ανά ώρα, ήτοι εντός του ορίου ταχύτητας για την περιοχή, και η απόσταση από το φωτεινό σηματοδότη της πορείας του έως το σημείο σύγκρουσης ήταν περί τα 10 μέτρα. Επομένως, ο αγωγικός ισχυρισμός των εναγόντων της 2ης αγωγής και ο ισχυρισμός της εναγομένης της 1ης ότι, κατά το χρόνο του ενδίκου ατυχήματος, ο ευρισκόμενος στην πορεία του πρώτου εναγομένου - ενάγοντος, αντιστοίχως, φωτεινός σηματοδότης είχε ένδειξη ερυθρό φως, στην οποία δεν συμμορφώθηκε, δεν αποδεικνύεται από κάποιο αξιόπιστο αποδεικτικό στοιχείο. Αντιθέτως αναίρεται από τις σαφείς καταθέσεις των προαναφερθέντων αυτοπτών μαρτύρων, σε συνδυασμό με την ως άνω προσκομισθείσα από τους ίδιους τους ενάγοντες της 2ης αγωγής τεχνική έκθεση. Με βάση τα ως άνω πραγματικά περιστατικά, αποκλειστικά υπαίτιος του ενδίκου αυτοκινητικού ατυχήματος είναι ο πρώτος ενάγων της 2ης αγωγής, οδηγός της ασφαλισμένης στην εναγομένη της 1ης αγωγής ασφαλιστική εταιρεία δίκυκλης

μοτοσυκλέτας, ο οποίος, από έλλειψη της επιμέλειας και προσοχής που κάθε μετρίως συνετός και ευσυνείδητος οδηγός θα κατέβαλε κάτω από τις ίδιες περιστάσεις, κατά τους κανόνες της οδήγησης, της κοινής πείρας και της λογικής, ενώ όφειλε να αναμείνει την αφή της πράσινης ένδειξης του φωτεινού σηματοδότη για τα κινούμενα με τη δική του κατεύθυνση οχήματα, δεν έπραξε τούτο, αλλά εκκίνησε νωρίτερα, με αποτέλεσμα η δίκυκλη μοτοσυκλέτα που οδηγούσε να παρεμβληθεί της πορείας της κανονικώς κινουμένης επί του κόμβου δίκυκλης μοτοσυκλέτας του ενάγοντος της 1ης αγωγής και να προκληθεί η ένδικη σύγκρουση, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 6 παρ. 1 περ. β' , 12 παρ. 1, 26 παρ. 1, 4 και 6 ν. 2696/1999 (ΚΟΚ). Στοιχεία που να θεμελιώνουν οποιασδήποτε μορφής συνυπαιτιότητα του ενάγοντος της 1ης αγωγής δεν αποδεικνύονται. Ο τελευταίος δεν σταμάτησε στη διασταύρωση, διότι, όπως προελέχθη, η αλλαγή του φωτεινού σηματοδότη της πορείας του πραγματοποιήθηκε τη στιγμή ακριβώς που έφθασε στη διασταύρωση και δεν μπορούσε να σταματήσει με ασφάλεια και εκινείτο κανονικά, με ταχύτητα που δεν υπερέβαινε το όριο για την περιοχή, λόγω δε της αιφνίδιας κίνησης του ενάγοντος της 2ης αγωγής, ο οποίος παραβίασε το σηματοδότη της πορείας του που έδειχνε ερυθρό φως, δεν μπορούσε να προβεί σε οποιοδήποτε αποφευκτικό ελιγμό". Το Εφετείο, με το να οδηγηθεί στην προαναφερθείσα κρίση δεν παραβίασε εκ πλάγιου τις ανωτέρω διατάξεις ουσιαστικού δικαίου του Α.Κ., του ν. ΓΠΝ/1911 και του ν. 2696/1999, τις οποίες ερμήνευσε και εφάρμοσε ορθώς, ενώ διέλαβε στην απόφασή του πλήρεις, σαφείς, χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά αιτιολογίες, ως προς όλα τα ζητήματα που έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, οι οποίες καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο, ως προς την ορθή ή μη εφαρμογή των ως άνω διατάξεων και συνεπώς δεν στερείται νόμιμης βάσης. Ειδικότερα το Εφετείο διέλαβε πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, τόσο ως προς την αποκλειστική υπαιτιότητα του αναιρεσειόντος οδηγού της υπ' αριθ. κυκλοφορίας ... μοτοσυκλέτας όσο και ως προς την έλλειψη οποιασδήποτε μορφής συνυπαιτιότητας του αναιρεσίβλητου οδηγού της υπ' αρ. κυκλοφορίας ... μοτοσυκλέτας, διαλαμβάνοντας με σαφήνεια και πληρότητα τα συγκροτούντα την έννοια της αμελείας περιστατικά, που επέδειξε ο πρώτος σε συνδυασμό με τις παραβάσεις διατάξεων του Κ.Ο.Κ., οι οποίες βρίσκονται σε αιτιώδη συνάφεια με το επελθόν αποτέλεσμα. Ήτοι, ανέφερε ότι αυτός δεν επέδειξε την επιμέλεια που κάθε μέσος συνετός οδηγός θα κατέβαλλε κάτω από τις ίδιες περιστάσεις, ότι δεν ανέμενε να ανάψει η πράσινη ένδειξη του φωτεινού σηματοδότη για τα κινούμενα με την δική του κατεύθυνση οχήματα, αλλά εκκίνησε νωρίτερα, με αποτέλεσμα η δίκυκλη μοτοσυκλέτα του να παρεμβληθεί στην πορεία της δίκυκλης μοτοσυκλέτας του πρώτου αναιρεσιβλήτου, που εκινείτο κανονικά. Για τον τελευταίο παρέθεσε, ότι, την ώρα που έφθασε στη διασταύρωση κινούμενος με κανονική ταχύτητα εντός του επιτρεπομένου για την περιοχή ορίου, έγινε η αλλαγή του φωτεινού σηματοδότη της πορείας του από πράσινο σε κίτρινο, οπότε αυτός νομίμως συνέχισε την πορεία του. Δεν απαιτείτο δε να προσδιορίζει την ταχύτητα της μοτοσυκλέτας του πρώτου αναιρεσειόντος, δεδομένου ότι δεν καταλογίζεται σ' αυτόν υπερβολική ταχύτητα, αλλά παραβίαση ερυθρού σηματοδότη. Επομένως, το Εφετείο δεν υπέπεσε στην από το άρθρο 559 αρ. 19 Κ.Πολ.Δ. προβλεπόμενη πλημμέλεια, που αποδίδεται με τον πρώτο λόγο αναίρεσης, ο οποίος πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος. Περαιτέρω, με το λόγο αυτό προβάλλονται και αιτιάσεις από το άρθρο 559 αριθ. 19 Κ.Πολ.Δ., με παράθεση στο αναιρετήριο των κατά την άποψη των αναιρεσειόντων αποδειχθέντων περιστατικών,

σχετικά με τις συνθήκες του ένδικου ατυχήματος. Κατά τις εν λόγω αιτιάσεις ο λόγος αυτός αναίρεσης είναι απορριπτός ως απαράδεκτος, διότι υπό την επίφαση της έλλειψης νόμιμης βάσης της προσβαλλόμενης απόφασης, πλήττεται αποκλειστικά η εκτίμηση από το Εφετείο πραγματικών γεγονότων και αποδείξεων, η οποία, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 561 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ., δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 335, 338, 339, 340, 591 § 1 και 681Α' του Κ.Πολ.Δ., προκύπτει ότι το δικαστήριο για να σχηματίσει τη δικανική του πεποίθηση, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι προς απόδειξη των ισχυρισμών τους που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και περιέχονται στην αγωγή ή ένσταση ή χρησιμεύουν προς αντίκρουση της αγωγής. Ο λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 11 περίπτ. γ' του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ., κατά τον οποίο επιτρέπεται αναίρεση αν το δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι επικαλέστηκαν και προσκόμισαν, ελέγχεται ουσιαστικά αβάσιμος, αν αποδεικνύεται από την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπόψη όλα τα αποδεικτικά μέσα που επικαλέστηκαν και προσκόμισαν οι διάδικοι προς απόδειξη των ισχυρισμών τους. Προς τούτο αρκεί η γενική αναφορά του είδους του αποδεικτικού μέσου (μάρτυρες, έγγραφα κ.λπ.) που έλαβε υπόψη του το δικαστήριο, χωρίς την ανάγκη ειδικής μνείας και αξιολόγησης εκάστου και χωρίς διάκριση από ποια αποδεικτικά μέσα προκύπτει άμεση και από ποια έμμεση απόδειξη. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, για να καταλήξει στο αποδεικτικό πόρισμα, βεβαιώνει ότι έλαβε υπόψη, τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης, που περιέχονται στα πρακτικά του πρωτόδικου Δικαστηρίου, τα έγγραφα που οι διάδικοι επαναπροσκόμισαν με νόμιμη επίκληση και όσα προσκομίσθηκαν παραδεκτώς για πρώτη φορά ενώπιόν του, μεταξύ των οποίων ρητώς μνημονεύονται οι ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων στα πλαίσια της ποινικής διαδικασίας, που σχετίζεται με το ένδικο ατύχημα, ακόμη και των διαδίκων, αλλά και τα εν γένει έγγραφα της ποινικής δικογραφίας, που σχηματίσθηκε από τους αρμόδιους προανακριτικούς υπαλλήλους, η με ημερομηνία 27-9-2015 τεχνική έκθεση του Ε. Κ., μηχανολόγου - μηχανικού και οι φωτογραφίες, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται, χωρίς να παραλείπεται κάποιο εξ αυτών, έστω και αν για ορισμένα γίνεται ειδική αναφορά στην απόφαση. Από την ανωτέρω βεβαίωση και το όλο περιεχόμενο της προσβαλλομένης δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία ότι το Εφετείο έλαβε υπόψη του και τα προαναφερόμενα έγγραφα. Κατά συνέπεια, ο εκ του άρθρου 559 αρ. 11γ' Κ.Πολ.Δ. αντίθετος δεύτερος λόγος της αίτησης αναίρεσης, με τον οποίο οι αναιρεσιόντες διατείνονται ότι δεν λήφθηκαν υπόψη οι εκθέσεις ένορκης εξέτασης όλων των μαρτύρων που εξετάσθηκαν στην ποινική διαδικασία, το απολογητικό υπόμνημα του πρώτου αναιρεσιβλήτου, τα πρακτικά της εκκαλουμένης και η από 27-9-2015 τεχνική έκθεση του Ε. Κ., είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Περαιτέρω, κατά την αιτιάσή του, υπό την επίκληση της πλημμέλειας του άρθρου 559 αρ. 11γ' Κ.Πολ.Δ., ότι δεν λήφθηκε υπόψη η ένδικη αγωγή, καθώς και η ένδικη έφεση του Α. Μ., ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί, ως απαράδεκτος, διότι τα ανωτέρω έγγραφα είναι διαδικαστικά και δεν αποτελούν αποδεικτικά μέσα. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η ένδικη αίτηση αναίρεσης, να καταδικασθούν οι αναιρεσιόντες στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, που δεν κατέθεσαν προτάσεις, τα οποία ορίζει στο ποσό των 1.800 ευρώ (άρθρο 183 Κ.Πολ.Δ.), και

να διαταχθεί η εισαγωγή του καταβληθέντος παραβόλου στο δημόσιο ταμείο (άρθρο 495 παρ. 3 Κ.Πολ.Δ.).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
Απορρίπτει την υπό γεν. αρ. εκθ. κατάθεσης .../2016 και ειδ. αριθ. εκθ. κατάθεσης ...2016 αίτηση για αναίρεση της 2287/2016 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών. Καταδικάζει τους αναιρεσείοντες στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσιβλήτων, τα οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1.800) ευρώ.
Και

Διατάσσει την εισαγωγή του καταβληθέντος παραβόλου στο δημόσιο ταμείο. ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 8 Δεκεμβρίου 2017. ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 29 Ιανουαρίου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ